

Η εξαιρετικά γόνιμη γη της περιοχής ώθησε τους προϊστορικούς ανθρώπους να κατοικήσουν εδώ και να δημιουργήσουν οικισμούς, μικρούς και μεγαλύτε-

Ιστορική εξέλιξη

ρους. Στο σημερινό Γάζι, μία από τις σημαντικότερες αρχαιολογικά θέσεις, έχουν βρεθεί κατάλοιπα που χρονολογούν την ανθρώπινη παρουσία στην πρωτομινωική περίοδο. Πιστεύεται ότι στις εκβολές του Γαζανού ποταμού πρέπει να υπήρχε το επίνειο της μινωικής Τυλίσου, όπου στη θέση Αμμούδα έχουν αποκαλυφθεί αρχιτεκτονικά λείψανα, τα οποία

ίσως ανήκουν σε μινωική λιμενική εγκατάσταση. Στην ευρύτερη περιοχή εντοπίστηκαν μινωικοί τάφοι οι οποίοι απέδωσαν διάφορα ευρήματα και σημαντικές σαρκοφάγους.

Στη θέση Μπαϊρία, κοντά στο Γάζι εντοπίστηκε από τον Σπ. Μαρινάτο, ήδη από το καλοκαίρι του 1936 υστερομινωικό ιερό. Στο ιερό βρέθηκαν σημαντικότερα ευρήματα καθώς και πέντε πήλινα τροχήλατα ειδώλια θεοτήτων, με προεξάρχουσα την περίφημη Θεά των Μηκώνων.

Στο ακρωτήριο Σούδα της Αγίας Πελαγίας, ανασκαφές που έγιναν από τους αρχαιολόγους Στ. Αλεξίου και την Αλ. Καρέτσου

έφεραν στο φως κατάλοιπα κτισμάτων και κινητών ευρημάτων μιας πόλης των ιστορικών χρόνων. Η πόλη ταυτίστηκε από τον Στ. Αλεξίου με την αρχαία Απολλωνία. Αν και στο ακρωτήριο εντοπίστηκαν και αρχαιότητες της Μινωικής εποχής, τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά λείψανα χρονολογούνται στα αρχαϊκά και στα ελληνιστικά χρόνια. Βρέθηκε το πρυτανείο της αρχαίας πόλης, εκεί όπου συνεδρίαζε το συμβούλιο των «κόσμων», των αρχόντων, δη-

